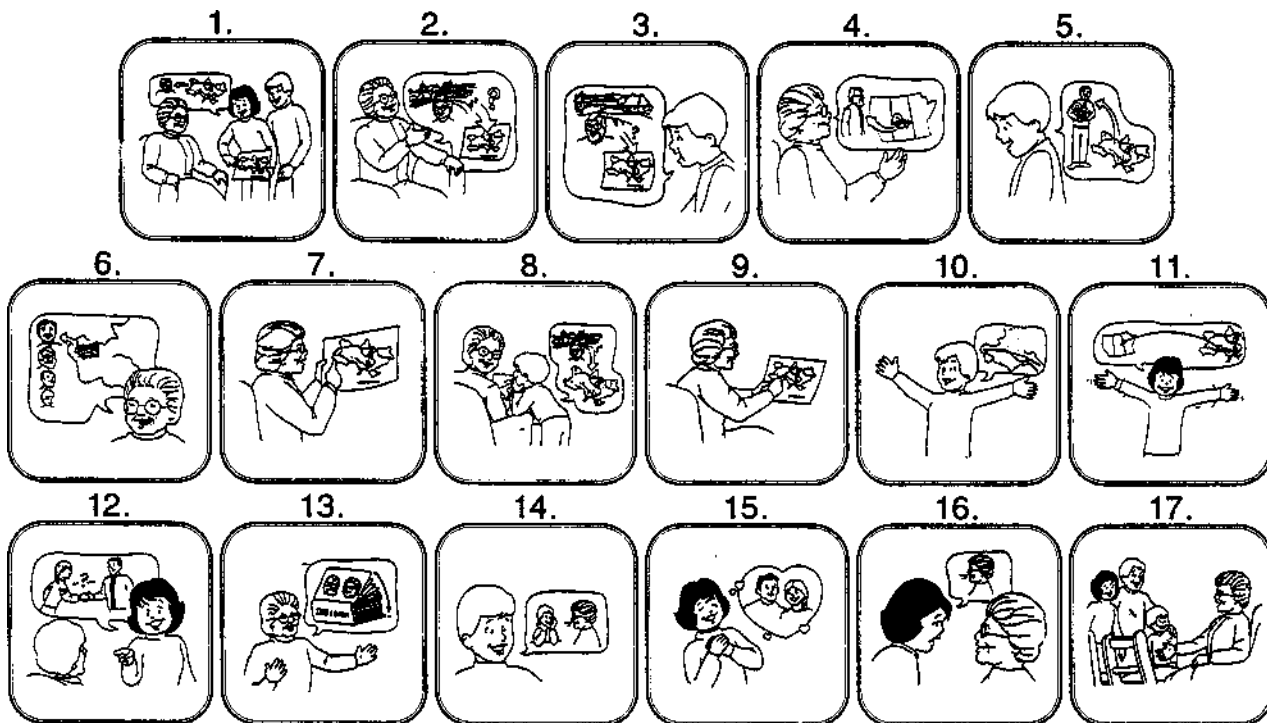

Розмова тридцять четверта

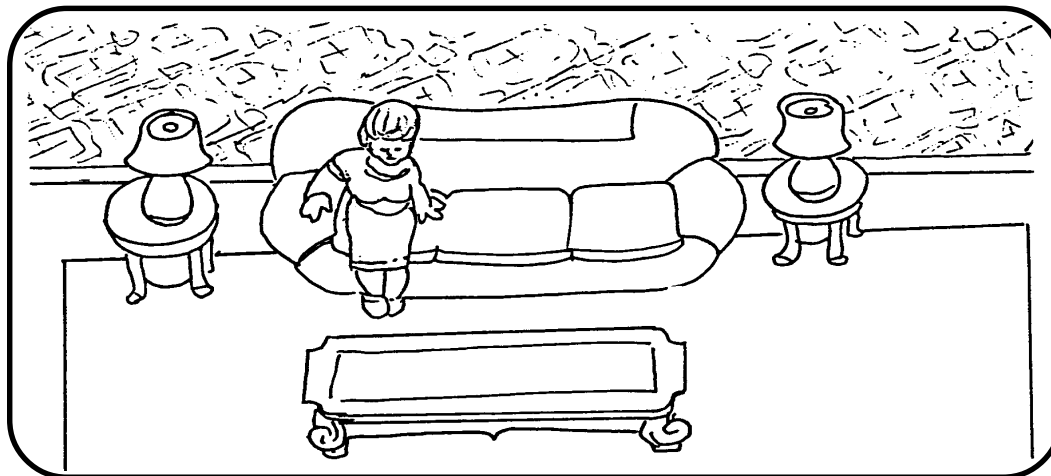
Звідки дід і баба

Особи: Олénка, баба, Тарас, Пётрик

- ① Олénка: Бабу́сю, я знайшла́ кáрту України. Покажіть, звідки ви!
- ② баба: Ану́, дава́й сюди́! Поді́вимося, чи мо́є село́ є на кáрті.
- ③ Тарас: Чи мо́жна зна́йти й ді́дове село́?
- ④ баба: Хіба́ ви забу́ли, що ді́д народи́вся в Саскачевáні?
- ⑤ Тарас: То покажіть, де народи́вся його́ тáто.
- ⑥ баба: Ваш пра́дід Па́влéнко народи́вся в мі́сті Ўжгоро́ді.
- ⑦ Диві́ться! Ось вонó.
- ⑧ Пётрик: А де ва́ше село́?
- ⑨ баба: Ось це мо́є рідне село́ – Гуся́тин.
- ⑩ Тарас: Вигляда́є, що Ўжгород да́леко від Гуся́тина.
- ⑪ Олénка: А Гуся́тин ще да́льше від Саскачевáну.
- ⑫ Як ви познайо́милися з ді́дом?
- ⑬ баба: Це до́вга істо́рія!
- ⑭ Тарас: Але напéвно ціка́ва.
- ⑮ Олénка: Напéвно і рома́нтічна!
- ⑯ Розкажіть нам, бабу́сю!
- ⑰ баба: Сіда́йте, діти! Розкажу́.

Читання 7

Одарчина бабуся

Одарка Мазепа бачить свою бабуся часто. Бабуся, Катерина Мазепа, живе в помешканні для сеньйорів/літніх осіб за два квартали від Одарчиного дому. Одарка дуже рада, що бабуся Мазепа живе так близько, бо вона любить відвідувати її.

У бабусиному помешканні шість кімнат: кухня, вітальня, дві спальні, лазничка й мала комірка. У бабусі багато книжок, тому вона переробила одну спальню на бюро-бібліотеку. Це дуже цікава кімната. Дві стіни покриті полицями з книжками, як у звичайній бібліотеці. Уздовж стіни без книжок стоїть вигідний диван. З кожного боку дивана малі столики з лампами. Перед диваном довгий столик гарного виробу. Над диваном висить чудовий полтавський килим, що покриває майже цілу стіну. Під вікном четвертої стіни – велике м'яке крісло, а в кутку – висока стояча лампа. З одного боку вікна висять бабусині дипломи в чорних рамках, а з другого боку – портрети бабусі й діда. Біля дверей – шафа для картотеки. Посередині кімнати – круглий дубовий стіл і два крісла.

Бабуся проводить майже весь свій час у цій кімнаті. Одарці також дуже подобається ця кімната. Тому вона часто заходить до бабусі по дорозі зі школи додому. Тут Одарка розмовляє з бабусею і переглядає цікаві книжки на полицях або робить домашню роботу. А бабуся завжди пригощає її смачними коржиками і холодним молоком.

Одарчина бабуся приїхала до Канади після другої світової війни з дідом і Одарчиним татом. Бабуся з Полтави, а дід походить з Києва. Коли почалася війна, бабуся була студенткою учительського/педагогічного інституту, а дід – студентом технічної школи. Вони мусили втікати, але їх зловили й вивезли до Німеччини на роботу. Там вони працювали на фабриках до закінчення війни. Дід і баба познайомилися в таборі в Німеччині, там і одружилися. Одарчин тато народився в таборі. Після закінчення війни дід і баба Мазепа виїхали до Канади з маленьким сином і оселилися в Едмонтоні. Дід працював на фабриці до самої смерті, а бабуся закінчила учительські курси, отримала диплом і вчителювала до пенсії. Після смерті діда бабуся переїхала до помешкання для сеньйорів/літніх осіб.

Бабуся Мазепа – лагідна й розумна жінка. Вона любить читати, вишивати і збирати унікальні речі – книжки, кераміку, вишивки та малюнки. З бабусею завжди приємно розмовляти!

Завдання 69

1. Прочитайте другий параграф тексту та намалюйте бабине бюро, кожну стіну окремо.
або ...
2. Зробіть модель кімнати.

Завдання 70

Уявіть собі, що Одарка прийшла до бабусі по дорозі зі школи додому. Одарка дістала трудне завдання й просить бабусю допомогти їй.

Напишіть розмову між Одаркою й бабусею.

Завдання 71

Позначіть на карті України, звідки Одарчина бабуся й Одарчин дід. Спитайте своїх бабусю й діда, звідки вони. Тоді позначіть на карті України або Канади.

Завдання 72

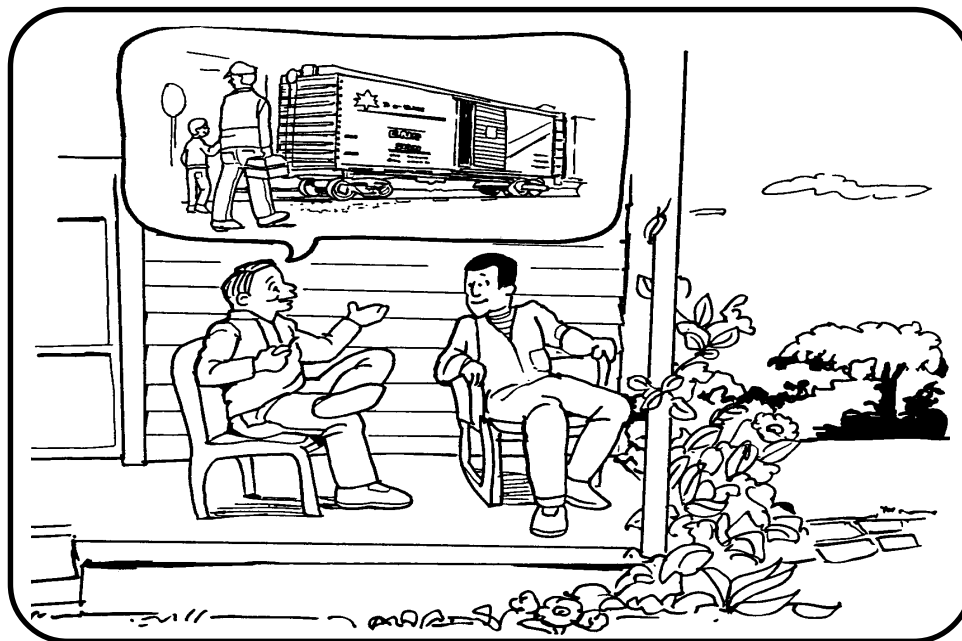
Напишіть відповіді на питання за поданим зразком.

Питання	Одарчина бабуся	Одарчин дід	моя баба	мій дід
1. Як звати?	_____	_____	_____	_____
2. Де народилися?	_____	_____	_____	_____
3. Де познайомилися?	_____	_____	_____	_____
4. Де одружилися?	_____	_____	_____	_____
5. Коли приїхали до Канади?	_____	_____	_____	_____
6. Де тепер живуть?	_____	_____	_____	_____
7. В якому помешканні?	_____	_____	_____	_____
8. Яка професія / праця.	_____	_____	_____	_____
9. Чи ще працюють?	_____	_____	_____	_____
10. Якщо працюють, то де?	_____	_____	_____	_____
11. Чи ще живуть?	_____	_____	_____	_____
12. Які вони?	_____	_____	_____	_____
	_____	_____	_____	_____
13. Що люблять робити?	_____	_____	_____	_____
	_____	_____	_____	_____
	_____	_____	_____	_____

Приповідка

Хто землі дає, тому земля утрое віддає.

Читання 8

Дід і баба Білецькі

Степан Білецький живе у Вінніпезі. Григорій Білецький і Євдокія Білецька, батьки Степанового тата, живуть у Трансконі. До малого містечка приблизно п'ять кілометрів на схід від Вінніпегу.

Дід і баба Білецькі походять із села Берегомета на Буковині. Відразу після свого весілля вони виїхали до Канади на запрошення дідового двоюрідного брата та й оселилися у Трансконі.

Дід Білецький працював на залізниці понад тридцять п'ять років. Спочатку дід укладав рейки на залізниці. Це була дуже тяжка праця. Діда часто не було вдома по два, три тижні. Потім його перевели до залізничної фабрики, де він чистив вагони.

Коли Степан був маленький, він інколи ходив із дідом до фабрики й дивився, як дід оглядав вагони. Степан дуже радів, коли дідів приятель, машиніст, дозволяв йому їздити з ним тоді, коли той переводив вагони по коліях на станції.

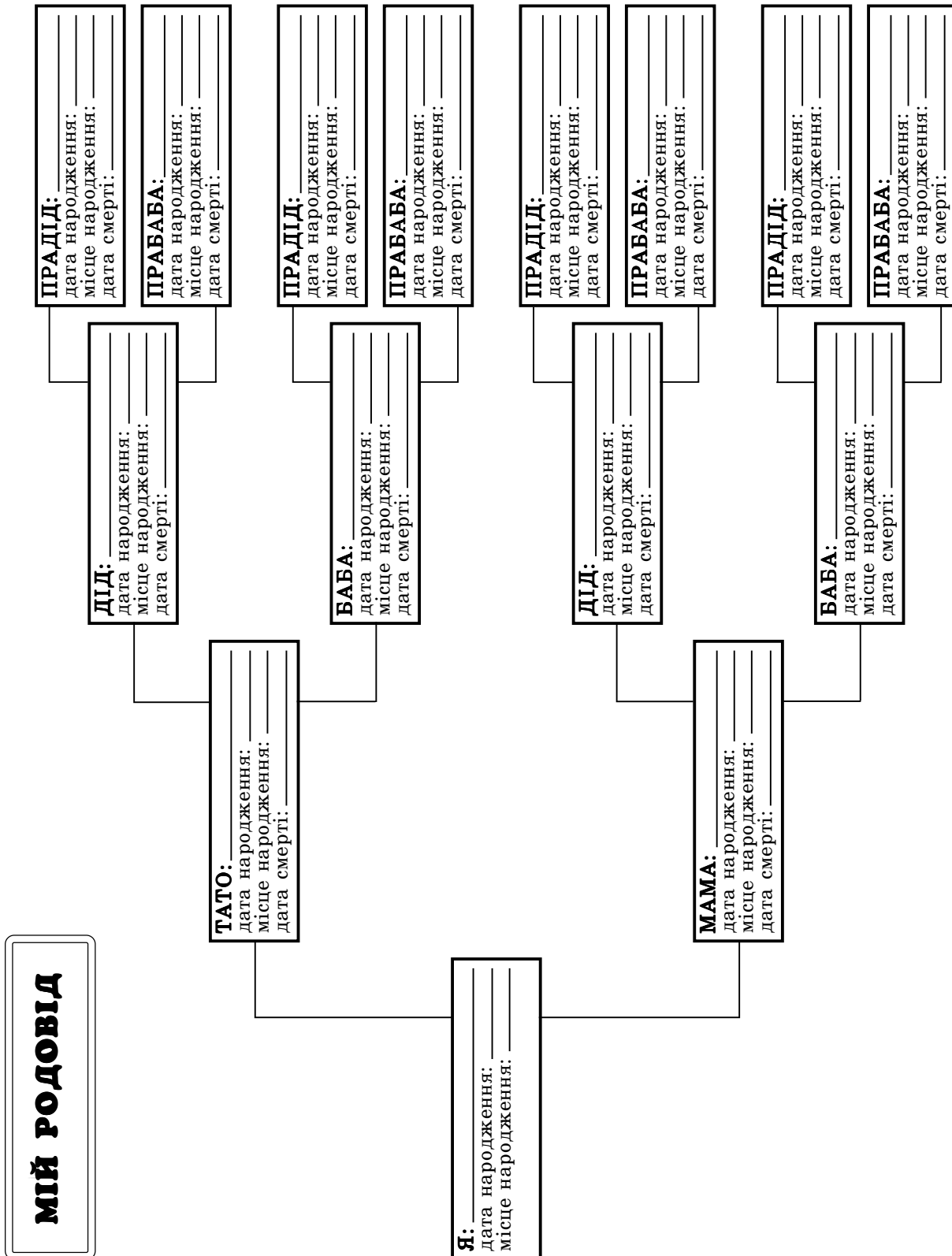
Дід і баба Білецькі живуть у тій самій хаті, що збудував дід, коли почав працювати на залізниці. Хата стоїть серед великого травника. Навколо хати – прекрасні квітники, а позаду хати – дуже великий город. Степанів тато та його брати й сестри виростили в цій хаті.

Відколи дід перестав працювати, він любить сидіти на ганку й дивитися на людей або допомагати бабі доглядати город. А коли відвідують їх сусіди, дід любить розповідати про минулі часи, коли ніхто ще не літав літаками і не їздив автами, лише ходив пішки або їздив поїздом. Баба радить дідові записати свої спогади, щоб залишити внукам пам'ятку, а не лише розповідати про це сусідам!

Степан бачить діда й бабу Білецьких кожної неділі після обіду. Баба завжди подає смачну вечерю, а дід звичайно розповідає цікаві оповідання. Усі приємно забавляються!

Завдання 73

Уважно розгляньте діаграму й випишіть свій родовід за поданим зразком.

Завдання 74

Погляньте на діаграму свого родоводу, а тоді відповідайте на питання.

1. На діаграмі немає твоїх братів і сестер та братів і сестер твоїх батьків.
 - Додай інформацію про всіх членів своєї родини, яких немає на діаграмі.
2. Скільки членів у твоїй родині?
3. Чи всі члени твоєї родини живуть там, де ти?
 - Якщо ні, то напиши, де вони живуть.
4. Скільки років мали б твої прабаби, коли були б живі?
5. Хто найстарший член твоєї родини?
6. Скільки років було твоїм прадідам, коли вони померли?
7. Котрі прабаби й прадіди народилися на Україні?
8. Котрі прабаби й прадіди народилися в Канаді?
9. Хто перший з твоєї родини приїхав до Канади? Коли?
10. Скільки років твій рід живе в Канаді?
11. Чи твоя родина живе тепер там, де оселився перший член родини? Якщо ні, чому?
12. По-твоєму, чи твоя родина піонерська?

Завдання 75

Кожну особу в родині можна описати більше ніж одним словом.

Наприклад: Пані Козак – татова жінка.
дідова дочка.
тетина сестра.
Петрикова мама.
Оленчина мама.
дядькова сестра.
бабина дочка.
Тарасова мама.

Поглянь на родовід своєї родини. Вибери трьох членів своєї родини й опиши за поданим зразком.

Завдання 76

Прикметники – слова, які описують іменники.

Уважно погляньте на зразок і пригадайте прикметники, якими можна описати такі іменники: дім, авто, дівчина, хлопець, одяг. Опишіть іменники прикметниками за зразком.

Наприклад: історія – Це довга історія.
Це романтична історія.
Це цікава історія.
Це бабина історія.
Це сумна історія.
Це дідова історія.

Завдання 77

Прислівники – слова, які описують дієслова.

Пригадайте відомі прислівники. Перепишіть речення й впишіть відповідний прислівник.

Наприклад: Авто **швидко** їде.
Хлопець **поволі** йде.
Дівчина **весело** сміється.
Мама **гарно** виглядає.

1. Студенти _____ читають.
2. Дідусь _____ виглядає.
3. Літак _____ літає.
4. Анна _____ співає.
5. Квитки на футбол _____ коштують.
6. На малому кріслі _____ сидіти.
7. Павло _____ не знає, що сьогодні вечірка в Лесі.
8. Маруся _____ приходить до школи.
9. Ми живемо _____ бабусі й дідуся.
10. Наша хата _____ від ресторану.

Завдання 78

Впишіть відповідний прикметник або відповідний прислівник.

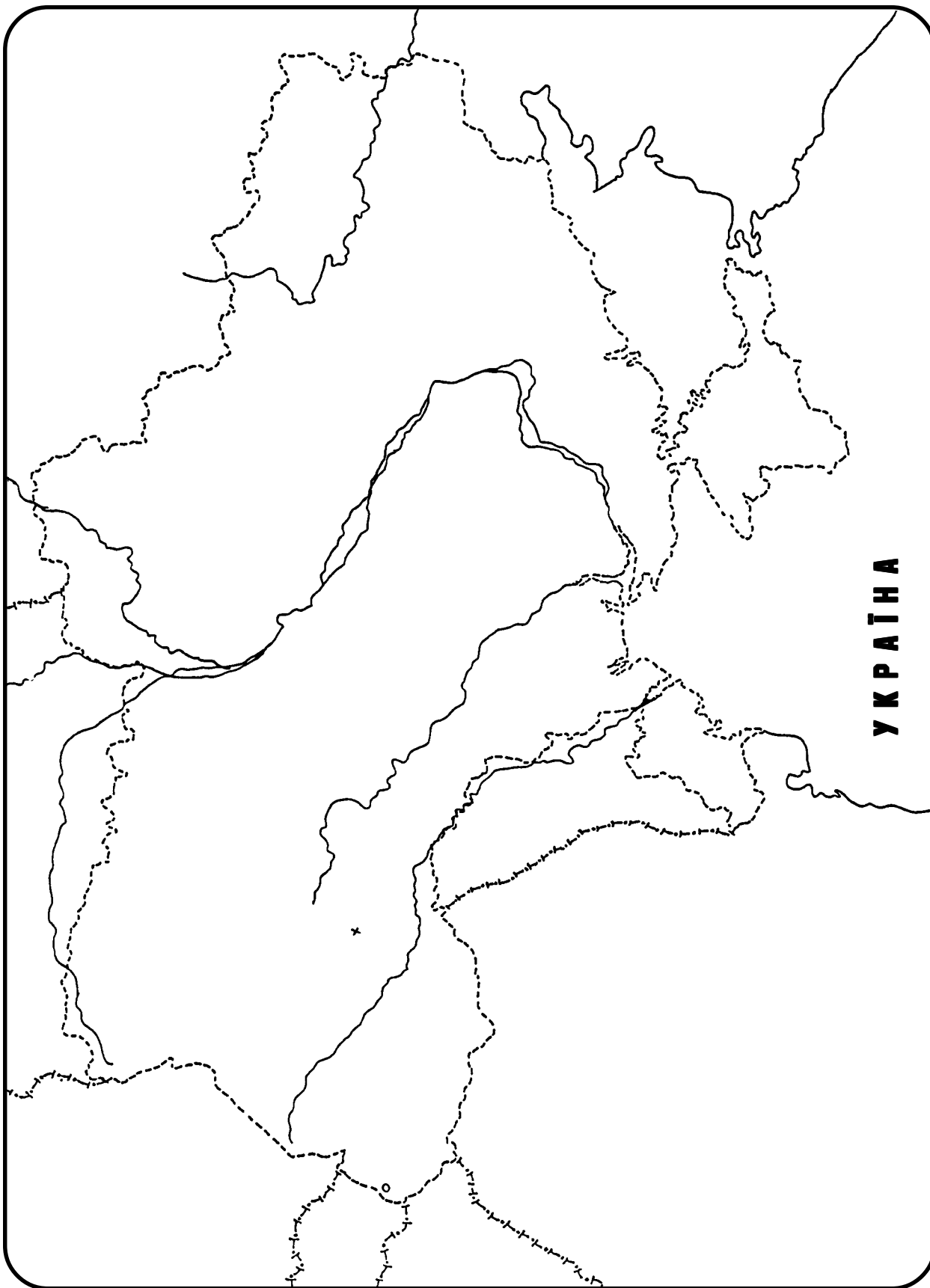
Зразок: Прекрасна сукня прекрасно виглядає.
Довгий іспит треба довго писати.

1. Веселий хлопець _____ сміється.
2. _____ дівчина гарно виглядає.
3. _____ книжку цікаво читати.
4. Добрі студенти _____ працюють.
5. Швидке авто _____ їде.
6. Тиху пісню треба _____ співати.
7. Дорогий квиток _____ коштує.
8. _____ одяг чудово виглядає.
9. _____ учитель стоїть в класі та _____ дивиться на учнів.

Завдання 79

Уважно прочитайте слова в дужках. Впишіть правильне слово.

1. Марія хотіла _____ закінчити роботу. (скора, скоро)
2. Ми завжди співаємо _____ пісні. (веселі, весело)
3. Пані Козак завжди виглядає _____. (прекрасна, прекрасно)
4. Бабині оповідання _____. (цікаве, цікаво)
5. Володимир одягає _____ одяг. (гарний, гарно)

Завдання 80

Розгляньте велику карту України в класі. Знайдіть і позначте на власній малій карті України такі місця:

1. Кордони України червоним олівцем
2. Чорне Море
3. Азовське Море
4. Надрукуйте назви сусідніх держав на відповідних місцях.
 - Росія
 - Білорусь
 - Польща
 - Словаччина
 - Угорщина
 - Румунія
 - Молдова
5. Гори Карпати
6. Ріки:
 - Дніпро
 - Дністер
 - Буг
 - Прип'ять
 - Десна
 - Донець
7. Місто Ужгород
8. Село Гусятин
9. Міста або села, звідки походять ваші прадіди й прабаби
10. Зафарбуйте Західну Україну жовтим олівцем
11. Зафарбуйте Східну Україну зеленим олівцем

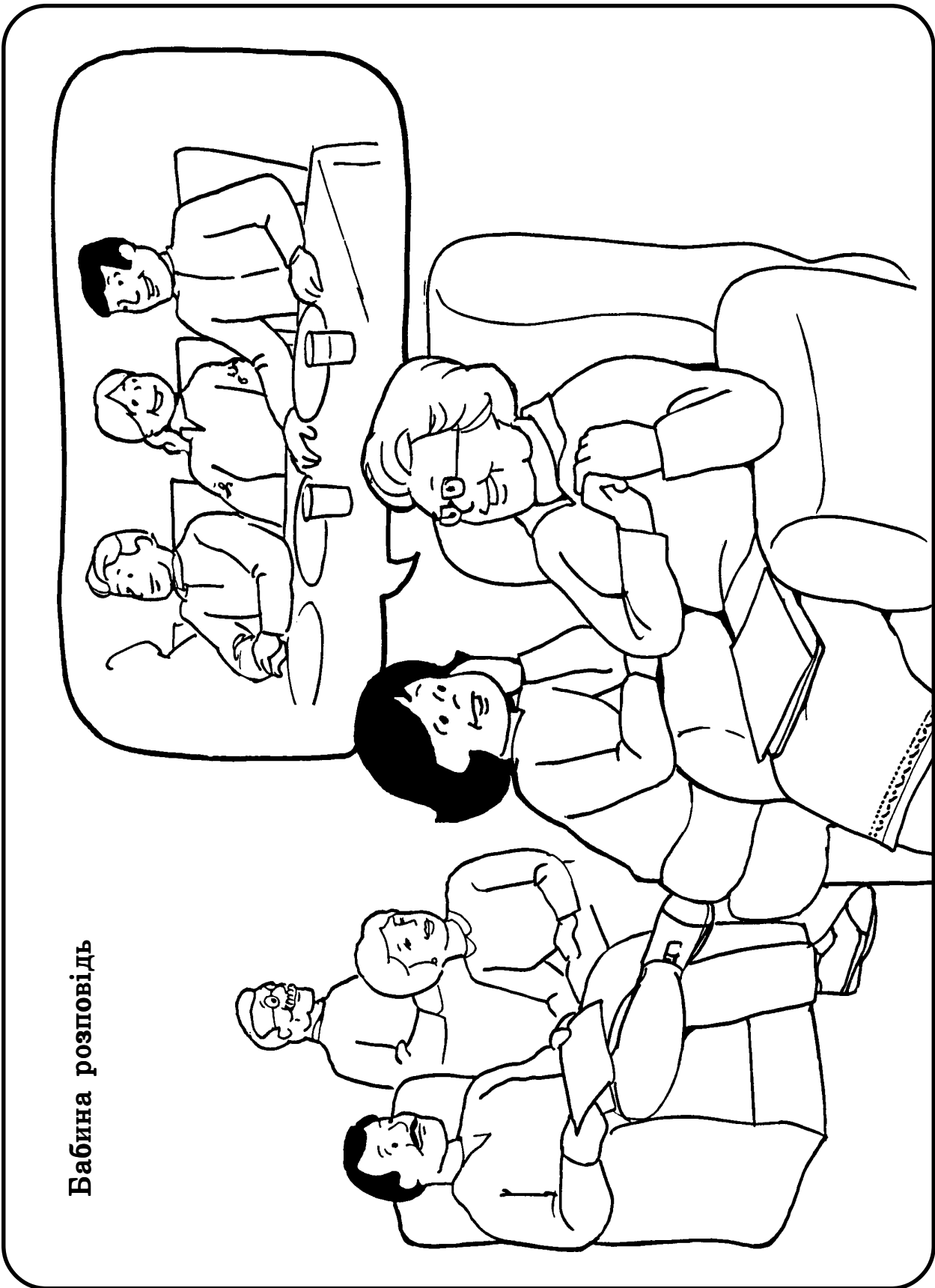
Приповідки

**За рідною землею і в небі скучно.
Що край, то інший звичай.
Нема села без болота.**

Загадки

- ☺ **Хто мене бачить, той плаче. Що я?**
Відповідь: _____
- ☺ **На небі одно, на землі нема, у баби двоє,
а в дівчини нема. Що це?**
Відповідь: _____

Бабина розповідь

Читання 9

Бабина розповідь

Після вечері баба розказала, як вона познайомилася з дідом. Була це справді романтична історія.

– Мені трудно повірити, – каже баба, – як складається життя. От народилася я в Західній Україні, приїхала до Канади, виросла у Вайті, що в Манітобі, вийшла заміж за чоловіка, що народився в Саскачевані, батьки якого походять із Закарпатської України.

Баба усміхнулася і знову почала говорити: „Ми з дідом познайомилися на з’їзді молоді в Саскатуні, влітку 1938-го року. На з’їзді було багато молоді зі всіх сторін Канади. Була молодь з Альберти, Манітоби, Саскачевану, Онтарію, навіть із Квебеку. На з’їзді відбувалися конкурси драми, красномовства, народних танців та співу. Ваш дід і я були учасниками всіх змагань зі своїми групами. Я виграла першу нагороду за красномовство, а дід виграв другу. На бенкеті дід сидів поруч мене. Так ми ближче познайомилися. Після з’їзду ми почали листуватися.”

Баба замовкла. Її обличчя посумніло. Ми нічого не казали: тихенько сиділи та чекали, поки баба знову почне говорити. Нарешті, вона зідхнула і продовжила розповідь: „Це був сумний, воєнний час. Ваш дід записався на військову службу в листопаді 1940-го року і виїхав до Онтарію. На Різдво того самого року дід повернувся до Саскачевану, щоб відвідати своїх батьків. По дорозі відвідав і мене. Він хотів познайомитися з моїми батьками — вашим прадідом і прабабою Кравчуками. Прадідові і прабабі дуже сподобався ваш дід!” Баба знову замовкла. Очі її спалахнули, вона усміхнулася.

– Ну, а далі що? – запитала Оленка.

– Ну, та що? Дідові батьки, прадід і прабаба Павленки, відвідали моїх батьків. А через два роки ми з дідом повінчалися, – відповіла баба.

– І жили щасливо, як у казці, – сказала Оленка.

– Так і не так, – відповіла баба. – Життя не завжди, як у казці.

Мама й тато, які також слухали, почали сміятися. Дід тільки хитав головою. Баба нічого не казала!

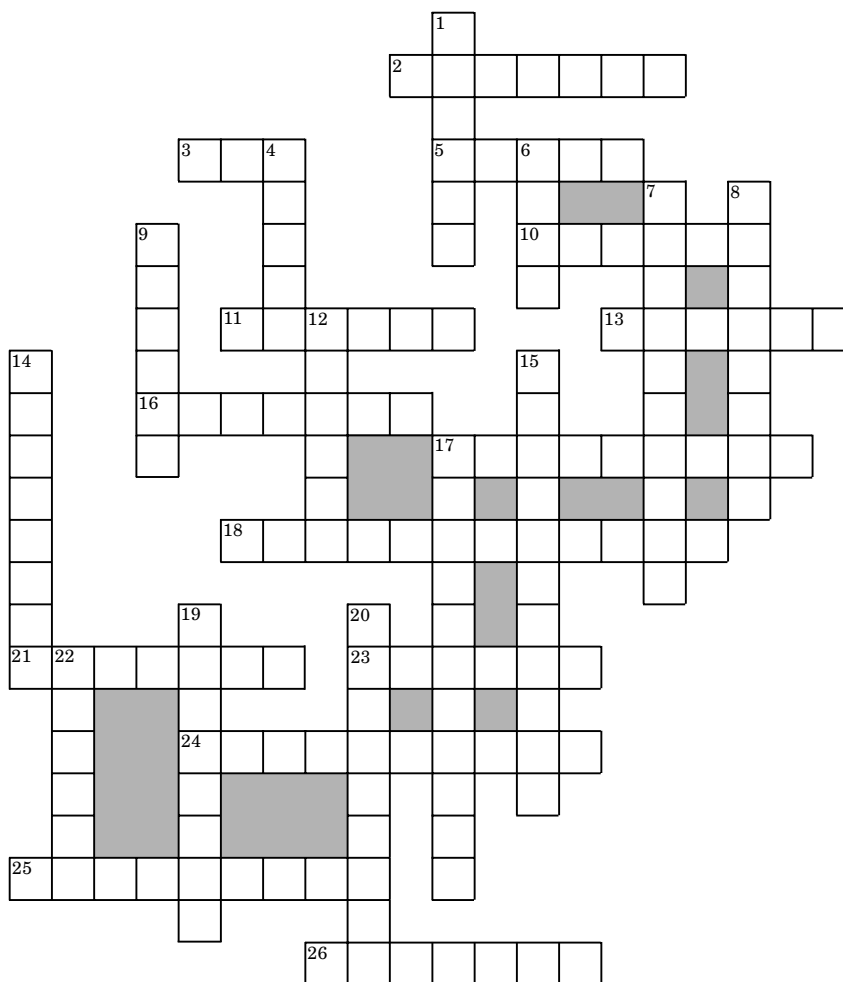
– Продовжуйте, бабусю! – просив Тарас. – Де відбулося весілля?

– У Вайті, – відповіла баба. – Нехай дід вам розкаже, яким гучним було весілля.

Оленка не дала дідові часу відповісти. „Гаразд, бабусю! – сказала. – Але ви тепер розкажіть, де ви жили після весілля і чому вирішили фермерувати в Саскачевані.”

Баба поглянула на годинник і сказала, що замало часу, щоб належно все розказати. А мама додала, що вже й так час іти спати. Але баба не дозволила йти спати без перекуски. Діти з’їли майже увесь смачний горіховий торт і випили збанок свіжого холодного молока. Потім пішли спати!

Хрестиківка 4

Поземно →

2. Коли хлопець і дівчина вінчаються
3. Антонім прийменника „з”
5. Оповідання для дітей
10. Антонім слова „забагато”
11. Рухати щось
13. Хлопці й дівчата
16. Синонім слова „змагання”
17. Стати сумним
18. Почати знову говорити
21. Синонім слова „лице”
23. Антонім слова „закінчити”
24. Якщо щось відбувається за порядком
25. Малий обід
26. Дістати нагороду в змаганні

Доземно ↓

1. Велика вечеря
4. Закінчити їсти щось
6. Синонім слова „конференція”
7. Перестати говорити
8. Бути звідкись
9. Час, коли діти не ходять до школи.
12. Синонім слова „нелегко”
14. Дуже тихо
15. Писати листи до когось
17. Синонім до „вийти заміж”
19. Особи, що беруть участь
20. Любити щось або когось
22. Антонім слова „дальше”

Завдання 81

Виберіть найкращу відповідь.

1. Баба народилася в _____.
(а) Вайті (в) Західній Україні
(б) Закарпатській Україні (г) Саскатуні
2. Дід народився в _____.
(а) Закарпатській Україні (в) Манітобі
(б) Саскачевані (г) Західній Україні
3. Дідові батьки жили в _____.
(а) Манітобі (в) Саскачевані
(б) Західній Україні (г) Закарпатській Україні
4. Баба познайомилася з дідом _____.
(а) на бенкеті (в) в школі
(б) на з'їзді (г) у війську
5. Весілля відбулося в _____.
(а) 1939-му році (в) 1941-му році
(б) 1940-му році (г) 1942-му році
6. Дід виграв другу нагороду за _____.
(а) спів (в) танці
(б) красномовство (г) драму
7. Дід був у війську в _____.
(а) Манітобі (в) Онтаріо
(б) Саскачевані (г) Квебеку
8. Перед весіллям бабине прізвище було _____.
(а) Вівчар (в) Павленко
(б) Кравчук (г) Козак
9. Дід відвідав бабiniх батьки на Різдво _____.
(а) 1940-го року (в) 1941-го року
(б) 1939-го року (г) 1942-го року
10. Дід перше відвідав _____.
(а) своїх батьків (в) з'їзд молоді
(б) Оленчиних батьків (г) бабiniх батьків
11. Баба й дід _____ два роки перед весіллям.
(а) фермерували (в) листувалися
(б) відвідували одне одного (г) танцювали
12. Весілля відбулося в _____.
(а) Вайті (в) Онтаріо
(б) Саскатуні (г) Західній Україні
13. На перекуску баба дала дітям _____.
(а) збанок молока і горіхи (в) горіхи й молоко
(б) торт і молоко (г) торт і збанок молока
14. Бабина розповідь _____.
(а) смачна (в) романтична
(б) свіжа (г) щаслива

Завдання 82

Дати можна висловити двома способами. Порівняйте подані приклади, а тоді перепишіть речення за поданим зразком.

Приклади: Дід народився (1897) тисяча вісімсот дев'ятдесять столітнього року.

Дід народився в (1897) тисяча вісімсот дев'ятдесять столітньому році.

1. Таня народилася (1948).
2. Давид виграв першу нагороду за спів (1963).
3. Мама хоче поїхати в Україну в (1999).
4. Роман познайомився з Марусею (1974).
5. Володимирові батьки повінчалися (1951).
6. З'їзд молоді відбувся в липні (1982).
7. Родина Кравчуків почали фермерувати в (1910).
8. Внуки відвідали своїх прадідів в Україні в (1989).
9. Спортивне змагання почалося в грудні (1926), а закінчилося в березні (1927).
10. Перші піонери приїхали до Канади в (1891).

Завдання 83

Уважно прочитайте читання *Бабина розповідь* і знайдіть 10 прикметників та 10 прислівників. Напишіть у дві колонки.

1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____
4. _____	4. _____
5. _____	5. _____
6. _____	6. _____
7. _____	7. _____
8. _____	8. _____
9. _____	9. _____
10. _____	10. _____

Завдання 84

Напишіть параграф під заголовком: *Як мої батьки познайомилися або Як мої дід і баба познайомилися.*

Треба згадати таку інформацію:

- Де познайомилися?
- Коли познайомилися?
- Як познайомилися?
- Що сталося?

Закінчіть ваш параграф реченням: *І жили щасливо, як у казці!*

Читання 10

Розмова про гостину

Козаки повернулися з гостини в баби й діда Павленків трохи стомлені, але дуже задоволені. Усі члени родини Козаків люблять відвідувати діда й бабу.

На фермі життя дуже відрізняється від життя в місті. На фермі спокійно жити, хоча завжди багато праці кожної пори року — навесні, влітку, восени та взимку.

На жаль, дід і баба вже старіються і щороку стає їм трудніше фермерувати. Вони вже почали говорити, що треба продати ферму й переїхати до міста. Мамі прикро чути це, бо вона знає, що дід і баба дуже люблять свою ферму та своє життя на фермі. Але ніхто не може допомогти дідові й бабі фермерувати. Усі діти — мама, мамин брат Євген і мамина сестра Софія — живуть задалеко, щоб допомагати. Тато радить найняти робітників для роботи на фермі, але дід каже, що немає грошей, бо робітникам тепер треба багато платити. Мама думає, що треба порадитися із своїми сестрою та братом, тоді вирішити, що робити.

Але сьогодні ввечері Козаки повернулися додому, розпакували свої валізки і тепер сидять за столом, їдять перекуску й розмовляють про гостину.

– Ну, діти, – питає тато, – як вам сподобалася гостина в баби й діда? Думаю, що всім було приємно.

– Так, мені дуже сподобалося допомагати дідові та слухати його розповіді про минуле, – відповів Тарас.

– А мені дуже сподобалося розглядати вишивані речі в бабиній скрині та фотографії в бабиному альбомі, – обізвалася Оленка.

– А мені найбільше сподобалося їсти бабині смачні тістечка й торти, а також бавитися з Бровком, – додав Петрик.

А мама задумано сказала: „Шкода, що гостина була така коротка! Мені здається, що ми повинні частіше відвідувати діда й бабу.”

– Правду кажеш, Галино! – погодився тато. – Але нам завжди бракує часу.

– Дід просив мене приїхати влітку допомогти йому та навчитися фермерувати, – обізвався Тарас.

– Добра думка, Тарасе! – сказала мама. – Дідові потрібна допомога. Він уже немолодий.

– І бабі треба допомагати, – додала Оленка. – Я поїду з тобою, Тарасе, і навчуся вишивати й куховарити в баби.

– А я буду сам удома? – запитав Петрик.

Усі почали сміятися. А мама відповіла: „Ні, Петрику! Тобі також можна поїхати.”

Тато не міг стриматися, щоб не додати: „Тоді ми з мамою поїдемо, щоб тебе доглядати!”

Козаки закінчили перекуску й пішли спати.

А далеко на фермі в Саскачевані дід і баба Павленки також сиділи за столом і їли перекуску. І вони розмовляли про гостину.

– Була приємна гостина, але дуже коротка, – говорила баба.

– Тобі завжди закоротка! Чи бачиш, як спокійно в хаті? – жартував дід.

– Спокійно, але сумно. Навіть Бровко скучає за Петриком! Шкода, що всі наші діти та внуки живуть надто далеко, щоб відвідувати нас частіше, – сказала баба.

– Думаєш, що вже час продати ферму і переїхати ближче до дітей? – запитав дід.

– Мабуть і так, – відповіла баба, – але не зараз.

Дід і баба закінчили перекуску й пішли спати.